ИСКУСТВО ГОВОРИ ДА СЕ ОКО ВЕЛИКИХ ТЕРОРИСТИЧКИХ УДАРА НА ЗАПАДУ ПЛЕТУ ОПАСНЕ ИГРЕ ВИСОКЕ ПОЛИТИКЕ И НАЈМОЋНИЈИХ СПЕЦИЈАЛНИХ СЛУЖБИ СВЕТА

Опрез и четворе очи

Је-да-на-е-сти сеп-тем-бар 2001. по-слу-жио је да оправ-да два ра-та и отво-ре-ни аме-рич-ки вој-ни скок на стра-те-шку зо-ну Сред-ње Ази-је. Још се не зна за шта би мо-гао да по-слу-жи лон-дон-ски 7. јул 2005. Евро-па не сме би-ти ни су-ви-ше емо-тив-на ни бр-зо-пле-та, да не би упа-ла у зам-ку да по-др-жи но-ве такве ра-то-ве, баш као ни те-ро-ри-стич-ку ло-ги-ку. И то упра-во због не-ви-них жр-та-ва, оних у Мадриду и Лон-до-ну, али и оних у Ба-сри, на За-пад-ној оба-ли Јор-да-на или на срп-ском Ко-со-ву

Пи-ше: Па-о-ло Еми-ли-ја-ни

Атен-тат на Лон-дон је одав-но ви-сио у ва-зду-ху.

По-сле 11. сеп-тем-бра и зва-нич-ног про-гла-ше-ња се-зо-не „бор-бе про-тив те-ро-ри-зма”, то је ли-чи-ло на „тако логичан” циљ за те-ро-ри-стич-ке бан-де ко-је, пре-ма Бу-шу и Бле-ру, опе-ри-шу по све-ту.

Ве-ли-ка Бри-та-ни-ја је уче-ство-ва-ла у свим атлант-ским агре-сив-ним ра-то-ви-ма и пред-ста-вља, за-јед-но са САД, нај-и-сту-ре-ни-ји од-ред За-па-да. За-то су сви сма-тра-ли да је про-сто „суд-би-на” да се, пре или ка-сни-је, спо-зна це-на та-квог ан-га-жма-на. Мо-жда се Шпан-ци пи-та-ју за-што је Ма-дрид окр-ва-вљен пре ен-гле-ског глав-ног гра-да и мо-жда то ни-ка-да не-ће са-зна-ти.

Све до 10. сеп-тем-бра 2001. свет-ска сце-на била је, бар привидно, вр-ло разнолика. Ме-ђу-на-род-ни те-ро-ри-зам, та-кав ка-кав да-нас по-сто-ји, ни-је по-сто-јао и Аме-ри-кан-ци-ма, барем оним просечним, ни-је ни па-да-ла на ум мо-гућ-ност на-па-да на њи-хо-вој те-ри-то-ри-ји. На-рав-но, би-ло је изузетака, али су такви ауто-ри оста-ја-ли у сен-ци, побуђујући сум-њу да се мо-гло ра-ди-ти о уну-тра-шњим пи-та-њи-ма САД.

По сло-же-но-сти на-па-да, по зна-ча-ју ци-ље-ва и по ра-зор-ним ре-зул-та-ти-ма, пра-ви ка-мен ме-ђаш је упра-во 11. сеп-тем-бар.

Аме-ри-кан-ци, ко-ји су већ де-сет го-ди-на не-пре-кид-но на-па-да-ли Ирак (за-јед-но са Бри-тан-ци-ма) и наметали ирач-кој на-ци-ји на срам-ни ем-бар-го ко-ји је уби-јао ми-ли-о-не не-моћ-них, са-зна-ли су и ка-ко из-гле-да те-рор у њи-хо-вој ку-ћи. На-рав-но, ни овом при-ли-ком не мо-же-мо да оста-ви-мо по стра-ни сум-ње ко је до-и-ста ста-јао иза тог на-па-да у САД и да ли су аме-рич-ке слу-жбе, ако не ор-га-ни-зо-ва-ле тај шо-кант-ни удар, ба-рем зна-ле и због сво-јих по-тре-ба пре-ћу-та-ле да се на-пад спре-ма.

Очи-глед-но је да је сва-ко ко је имао екс-трем-на не-га-тив-на осе-ћа-ња пре-ма атлан-ти-стич-кој по-ли-ти-ци и ње-ним кр-ва-ви-м по-сле-ди-ца-ма, уз сво дубоко по-што-ва-ње пре-ма не-ви-ним жр-тва-ма, био за-до-во-љан ка-да је ви-део да су кри-ми-нал-ци ис-пла-ће-ни истом мо-не-том те-ро-ра. На тај на-чин се мо-гу об-ја-сни-ти на-род-не ма-ни-фе-ста-ци-је ра-до-сти у Па-ле-сти-ни или Ира-ку од-мах по-сле ве-сти о на-па-ду.

ТРАГОВИ ДУГИХ РЕПОВА

Али, то не по-ка-зу-је ни-ка-кву ве-зу из-ме-ђу оно-га ко је пла-ни-рао и из-вео те-ро-ри-стич-ку ак-ци-ју и по-ме-ну-тих на-ро-да.

Шта-ви-ше, вре-ме-ном су се по-ја-ви-ле уз-не-ми-ра-ва-ју-ће кон-тра-дик-ци-је из-ме-ђу ствар-но-сти и зва-нич-не вер-зи-је ко-ју су да-ле аме-рич-ке вла-сти. На при-мер, ни-ко не би мо-гао по-ве-ро-ва-ти да је-дан од до-ка-за за уме-ша-ност магловито иден-ти-фи-ко-ва-них „ислам-ских ин-те-гра-ли-ста", за које се тврди да су раз-не-ли не-ки авион, мо-же да бу-де про-на-ла-же-ње не-ког па-со-ша или *Ку-ра-на* на зга-ри-шти-ма. Али, атлант-ска си-ла је ус-пе-ла да оства-ри „чу-до", јер је наметнула да буде „свеопште прихваћена" вер-зи-ја догађаја ко-ју би сва-ко па-ме-тан од-био да при-хва-ти.

Ка-да је свет об-и-шла вест о атен-та-ти-ма у Лон-до-ну, ниг-де ни-је би-ло ма-ни-фе-ста-ци-ја ра-до-сти.

Па ипак, знамо, Бри-тан-ци ни-су ни-шта ма-ње од-го-вор-ни од Аме-ри-ка-на-ца, ни-ти ужи-ва-ју ве-ће сим-па-ти-је ме-ђу на-ро-ди-ма ко-ји су упо-зна-ли ен-гле-ски де-спот-ски ко-ло-ни-ја-ли-зам.

Из-гле-да, ме-ђу-тим, да че-ти-ри го-ди-не ни-су про-те-кле уза-луд.

Је-да-на-е-сти сеп-тем-бар је по-слу-жио да оправ-да два ра-та, а шта ће оправ-да-ва-ти

7. ју-ли?

То је пи-та-ње ко-је су се-би од-мах по-ста-ви-ли на-ро-ди ко-ји се бо-ре за сво-ју сло-бо-ду и ко-ји су у тим на-па-ди-ма ви-де-ли прет-по-став-ку за но-ве не-сре-ће.

Агре-си-ја на Ав-га-ни-стан, нема више никакве сумње у то, пла-ни-ра-на је пре ру-ше-ња ку-ла бли-зна-ки-ња. Шта је још пла-ни-ра-но? На-пад на Си-ри-ју? На Иран? То, на-рав-но, не зна-чи да се ауто-мат-ски по-тврђ-ју за-ве-ре-нич-ке те-зе, ко-је би све-ле атен-та-те на аме-рич-ке „уну-тра-шње" ма-три-це. Али, не заборавимо, по-сто-је и „спољ-ни" фак-то-ри за-ин-те-ре-со-ва-ни да се пла-не-тар-ни рат на-ста-ви. Ми-сао нај-пре по-ле-ти ка Изра-е-лу, ко-ји је, пре-ма свим ег-закт-ним ана-ли-за-ма, из-ву-као мак-си-мал-ну ко-рист из прет-ход-них ра-то-ва и одав-но притиска да се уни-ште вла-де ко-је бра-не на-ци-о-нал-ни су-ве-ре-ни-тет на це-лом Бли-ском Ис-то-ку. На-рав-но, ни то ни-је до-вољ-но да се прет-по-ста-ви ди-рект-на уме-ша-ност Мо-са-да у би-ло ко-ју по-ме-ну-ту ак-ци-ју. Ње-го-ва струк-ту-ра је сва-ка-ко ко-ри-стан оба-ве-штај-ни ин-стру-мент, али то ни-је ни-ка-кав до-каз.

НЕКО, ИПАК, ВУЧЕ КОНЦЕ

У сва-ком слу-ча-ју, и не-ки дру-ги ће из-ву-ћи не-сум-њи-ву ко-рист из ове но-ве кли-ме те-ро-ри-стич-ке уз-бу-не, па ни то не мо-же да бу-де до-каз и њи-хо-ве уме-ша-но-сти. Чак ће и ита-ли-јан-ска вла-да са-да има-ти сло-бод-не ру-ке да уве-де ван-ред-не ме-ре ко-је ће оја-ча-ти ње-ну моћ кон-троле, али ни нај-ве-ћи иди-от ме-ђу ита-ли-јан-ским цен-тро-ле-ви-ча-ри-ма, ко-ји у Бер-лу-ско-ни-ју ви-де „ап-со-лут-но зло", не би ни-ка-да ни по-ми-слио да је он, на би-ло ко-ји на-чин, у до-слу-ху са те-ро-ри-сти-ма.

Ипак, не-ко ву-че кон-це.

Зва-нич-на вер-зи-ја на-во-ди да је то Бин Ла-ден, али је те-шко по-ве-ро-ва-ти у ту при-чу. Ал Ка-и-да је ор-га-ни-за-ци-ја ко-ја не по-сто-ји те-ри-то-ри-јал-но, ни-ти има на-род-ну по-др-шку. Бин Ла-ден не-ма и ни-ка-да не би мо-гао ни да има ути-цај ван ужег „са-у-диј-ског" под-руч-ја. По-врх то-га, ЦИА је ство-ри-ла и ис-ко-ва-ла Бин Ла-де-на ра-ди бор-бе про-тив Ру-са, па је те-шко по-ве-ро-ва-ти да би чо-век ко-га су јен-ки-ји ство-ри-ли ујео за ру-ку сво-га тво-р-ца. Ка-да би то ипак би-ло исти-на, мо-ра-ли би-смо ви-де-ти ма-ни-фе-ста-ци-је ра-до-сти „сим-па-ти-зе-ра Ал Ка-и-де", сре-ћ-них због успе-шног на-па-да на Лон-дон, што се, као што смо ре-кли, ни-је до-го-ди-ло.

Ме-ђу-тим, зна-мо да је ла-ко на-ћи очај-ни-ке спрем-не на све, у из-ве-сним ре-ги-о-ни-ма, и да је још лак-ше ин-стру-мен-та-ли-зо-ва-ти их, али, ру-ку на ср-це, ни-је ре-че-но да мо-ра-ју би-ти исте на-ци-о-нал-но-сти, исте ра-се и исте ре-ли-ги-је.

Сто-га, искре-но жа-ли-мо због не-ви-них жр-та-ва у Лон-до-ну, али ни-смо под-ле-гли жа-ло-сти на тај начин да за-бо-ра-ви-мо да је у Фа-лу-џи или у Ба-сри би-ло ви-ше жр-та-ва, или да уби-ја-ње Па-ле-сти-на-ца тра-је не-пре-ста-но, или да нема краја српским невиним жртвама на Косову, а све у пот-пу-ној ме-диј-ској бло-ка-ди.

То је рат. На не-ким ме-сти-ма бор-ба је ја-сна, а не-где је за-ма-гље-на. За-то, бу-ди-мо опре-зни. Наш не-при-ја-тељ не сме олако да за-до-би-је емо-тив-ну пред-ност, јер ни-ка-да не смемо би-ти спрем-ни да по-др-жи-мо но-ве такве ра-то-ве, баш као што увек и сва-ка-ко од-би-ја-мо те-ро-ри-стич-ку ло-ги-ку. <

(Септембар 2005)